

Ҳ.НУРМАТОВ, Н.НОРХЎЦАЕВ

МУСИҚӢ

**КИТОБИ ДАРСӢ БАРОИ ДОНИШОМУӢЗОНИ СИНФИ
I – УМИ МАКТАБҲОИ ТАЪЛИМИ МИЁНАИ УМУМӢ**

Нашри шонздаҳуми мукамалгардида

Вазорати таълими халқи Республикаи Ўзбекистон
ба нашр тавсия намудааст

Хонаи эҷодии таъбу нашри ба номи Фафур Фулом
Тошканд – 2017

**УЎК 78 (075)
КБК 85.31я71
Н 87**

Муҳаррири масъул: **Қ.Маъмиров** – профессори ДДОТ

Муқарризон:

Г.Дадабаева – методисти шўъбаи «Муסיқӣ, санъат, таълими меҳнат, камолоти ҷисмонӣ ва саломатӣ»-и Маркази таълими республика;

Р.Худоёрова – омўзгори фанни маданияти муסיқии мактаби таълими миёнаи рақами 272-юми ноҳияи Сергелии шаҳри Тошканд.

З.Ишмуродова – омўзгори фанни маданияти муסיқии мактаби таълими миёнаи рақами 300-уми ноҳияи Сергелии шаҳри Тошканд;

**«Аз ҳисоби маблағҳои Бунёди мақсадноки
китоби республика чоп шудааст».**

Ҳ.Нурматов, Н.Норхўҷаев.

Муסיқӣ: китоби дарсӣ барои донишомўзони синфи I, нашри 16-уми мукамалгардида. Мутарҷим Ч.Эшонқулов – Т: Хонаи эҷодии таъбу нашри ба номи Фафур Фулом, соли 2017. – 64 саҳифа.

И.Ҳаммуаллифон

**УЎК 78 (075)
КБК 85.31я71**

ISBN 978-9943-4915-6-4

© **Ҳ.Нурматов, Н.Норхўҷаев**
© **Хонаи эҷодии таъбу нашри ба номи Фафур Фулом, соли 2017**

ҚОИДАҲОИ СУРУДҲОНӢ

Барои дуруст иҷро кардани суруд аввал онро бо диққат гӯш кардан лозим аст.

Сурудро дар ҳолати қоматро рост нигоҳ доштан, рост истода ё ки нишаста хондан лозим аст.

Пеш аз сурудхонӣ саросема нашуда нафас гирифтани ва китфонро набардоштан лозим аст.

Дар мобайни калима нафас нагиред.

Барои аниқ шунда шудани калимаҳои суруд садонок ва ҳамсадоҳоро дуруст талаффуз кардан лозим аст.

Ҳангоми сурудхонӣ овозатон сабук ва форам шунда шавад. Овозҳоро дароз карда гӯед.

Сурудро ифоданок, барои шунавандагон писандида карда гуфтан лозим аст.

Сароидани сурудро ба ҳаракати дастони омӯзгор нигоҳ карда ёд гиред.

**Бо ёри падару модар ва бародару
хоҳаратон аз ёд кунед**

АЗИЗ БЎСТОН – ЎЗБЕКИСТОН

Шеъри **М.Мирзо** Оҳанги **Д. Омонуллоева**

Бу дунёда чаманлар кўп,
Бу дунёда Ватанлар кўп.
Барчасида яшнар гуллар,
Барчасида яйрар диллар.

Н а қ а р о т :

Менинг учун азиз бўстон –
Ўзбекистон, Ўзбекистон.

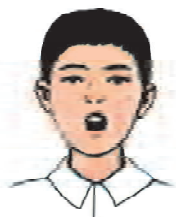
Чорлар эзгу йўллар мени,
Аждодларим қўллар мени.
Бу Ватанда тўкмасман ёш,
Бу Ватанда эгмасман бош.

Н а қ а р о т

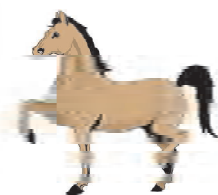

ҲАНГОМИ АУ ГУФТАН ОВОЗ АЗ
ПАСТ БА БОЛО МЕБАРОЯД.

ДУРУСТ ТАЛАФФУЗ КАРДАНИ
ОВОЗҲОРО МЕОМЎЗЕМ

А

У

О

И

Е

**ҲАР ЯК СУРУДРО ОВОЗ БАРОВАРДА
САРОИДАН ВА БО АСБОБҲОИ
ҲАРХЕЛА НАВОХТАН МУМКИН АСТ.**

ДЎЛОНЧА

Оҳанги халқӣ

Рақси

**Бо ёрии падару модар ва бародару
хоҳаратон аз ёд кунед**

ОЛМА (СЕБ)

Шеъри **П.Мўъмин** Оҳанги **Д.Омонуллаева**

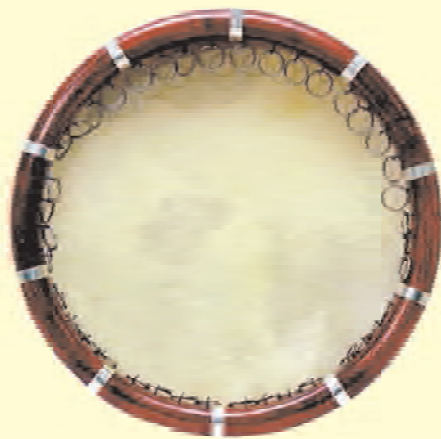
Олмани қаранг,
Олмани қаранг,
 Юзлари таранг.
Шохда қалтирар,
Шохда қалтирар,
 Ранги ялтирар.

Кетмас узилиб,
Кетмас узилиб,
 Турар тизилиб.
Ким олма еса,
Ким олма еса,
 Маза-ю маза!

БО АСБОБҲОИ МИЛЛИИ МУСИҚӢ ШИНОС ШАВЕД

ДОЙРА

НАҒОРА

ОҲАНГ АСОСИ МУСИҚА АСТ.

Оҳанги «Рақс»-ро гўш кунед.

Оҳанги халқӣ

Тези миёна

Мешунавем, мувофиқи мусиқӣ қадам
партофта роҳ гаштанро меомӯзем.

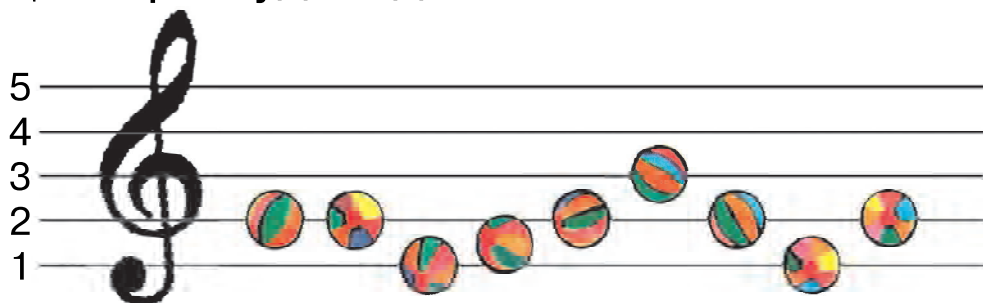
МАРШИ РОҲГАРДӢ

Босуръат

Оҳанги Ф.Назаров

Бигӯед, ки тўбчаҳо дар кадом хатҳо
ҷойгир шудаанд?

**Бо ёрии падару модар ва бародару
хоҳаратон аз ёд кунед**

ВАТАН

Шеъри **М.Миршакар**

Оҳанги **Ш. Соҳибов**

Ватан аз дилҳо
Мебарорад ғам,
Ватан одамро
Мекунад одам.

Болу пари кас
Ватан мебошад.
Бахтовари кас
Ватан мебошад.

Ту бахтиёрӣ,
Эй насли озод!
Ту Ватан дорӣ,
Зебову обод!

Фарзанди ҷон бош
Бар Ватани хеш.
Ҳам посбон бош
Бар Ватани хеш.

ЧӢ ХЕЛ ОВОЗӢОРО МЕДОНЕД? ОвозӢои гумбуросӢ

ОвозӢои музиқӢ

Дар атрофамон овозӢо хеле бисёр аст. Ӣамаи овозӢои дар табиат буда, ба овозӢои гумбуросӢ (шавшув) дохил мешавад.

Ӣангоми суруд хондан ва навохтани асбобӢои музиқӢ овозӢои шунда шавандаро, овозӢои музиқӢ меноманд.

ПОЛКАИ АНДИЧОН

Оҳанги халқӣ

Шўх

Меомўзем, месароем

САЛОМ БЕРГАН БОЛАЛАР

Шеъри **П.Мўъмин** Оҳанги **Н.Норхўцаев**

Салом берган боланинг
Ўзи одобли,
Кулиб турган юзлари
Гўё офтобли.

Нақарот:

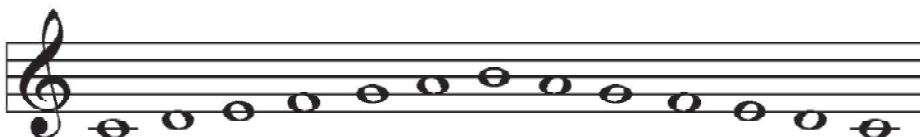
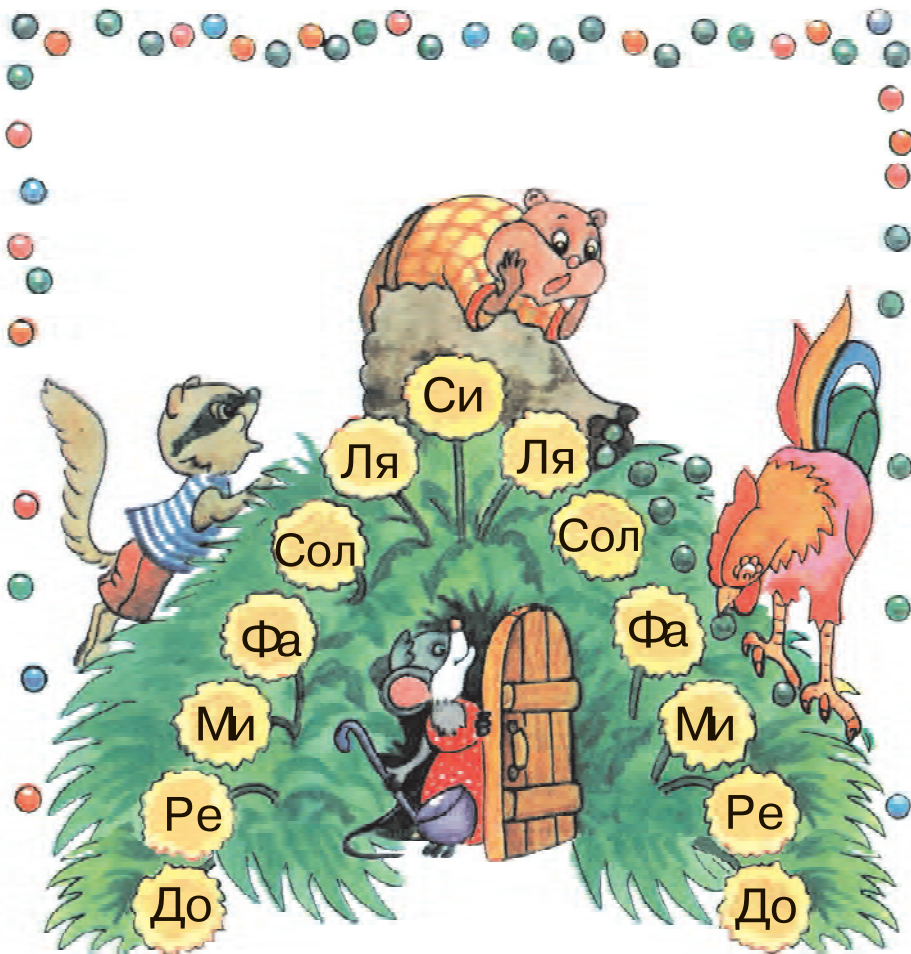
Салом бериш, бу –
Аъло аломат,
Салом берганлар,
Бўлинг саломат.

Салом берган боланинг
Дарси доим «беш»,
Мактаб, уйда, кўчада
Яхшиларга эш.

Нақарот

ОВОЗҲОИ МУСИҚӢ БАЛАНД, ПАСТ ВА ДАР БАЛАНДИИ ЯКХЕЛА МЕШАВАД.

Гўш мекунем

Оқ теракми, кўк терак?

Шеъри **Х.Қайюмов**

Оҳанги **А.Мансуров**

Шўх

Оқ те-рак-ми, кўк те-рак, биз-дан сизга ким ке-рак?

Ў-қи-ши, и-ши аъ-ло, Фай-рат-ли, чақ-қон, до-но.

Кат-та-лар-нинг даст-ё-ри, Ки-чик-лар-нинг сар-до-ри,

Одоб, ах-лоқда ўрнак, қувноқ бо-лалар ке-рак.

Оқ те-рак-ми, кўк те-рак, биз-дан сизга ким ке-рак?

Оқ те-рак-ми, кўк те-рак, биз-дан сизга ким ке-рак?

Қув-ноқ бо-ла-лар ке-рак,

**ҲАНГОМИ СУРУДХОНӢ БА ДУРУСТ
БА ФАҲМО ТАЛАФФУЗ КАРДАНИ
КАЛИМАҲО ЭЪТИБОР ДИҲЕД.**

МАН ВАТАН ДОРАМ

Шеъри **Ҷ.Қувноқ** Оҳанги **Н.Норхўҷаев**

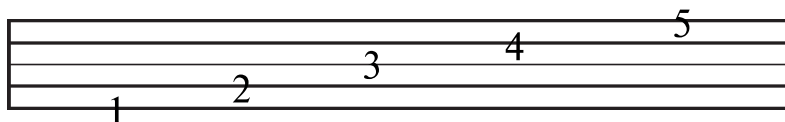
Ман Ватан дорам, дигар дунё ба ман
даркор нест,
Хоки он ганҷест, ки дар ҳеҷ
як бозор нест.

Дил надорад дар бараш,
ҳар ки Ватанро тарк кард,
Барги хушк афтад зи шох,
ин корро инкор нест.

Ман Ватанро дар дилу дар
дидаам ҷо кардаам,
Шашяки рӯи заминро ҳеҷ
кунҷи тор нест.

Овозҳои муסיқӣ бо нота навишта мешавад.

Панҷ хате, ки дар онҳо нотаҳо навишта мешаванд, **РОҲИ НОТА** ном дорад.

Бигӯед, ки донишомӯзон кадом асбобҳоро навохта истодаанд?

**МУСИҚИРО ГЎШ ҚАРДА, БА ОН
ҚАРСАК ЗАДА ЧЎР МЕШАВЕМ.**

ҚАРИ НАВО

Шўх

Оҳанги халқи ўзбек

**Бо ёри падару модар ва бародару
хоҳаратон аз ёд кунед**

ИДИ АЛИФБО (АЛИФБО БАЙРАМИ)

Шеъри **П.Мўмин** Оҳанги **Д.Омонуллоева**

Алифбодан
Ҳарфларни
Биз ўргандик
оз-оздан.

Миннатдормиз
Ўргатувчи
Муаллимдан –
устоздан.

Нақарот:

Тилимизни
Сайратади
Алифбомиз байрами.
Дилимизни
Яйратади
Байрамларнинг
хуррами.

Ҳар бир ҳарф
Дафтарларда
Гижинглайди
той бўлиб.
Ёзганимиз
Кўринади
Юлдуз бўлиб,
ой бўлиб.

Нақарот

Олдимизга
Саф тортишди
Аскарлардай
ҳарфлар.
Барчасига
Кўшиқларда
Бериб ўтдик
таърифлар.

Нақарот

КАЛИДИ СКРИПКА

Қисми доирави калиди скрипка хати дуюми роҳи нотаро фаро мегирад. Ба хати дуюм овози СОЛ навишта мешавад. Ин калидро калиди СОЛ ҳам меноманд. Зебо навиштани калиди скрипкарро омӯзед.

МУСИҚИРО БО ДИҚҚАТ ШУНАВЕД.

САРБОЗЧА (БУХОРОИЧА)

Оҳанги халқӣ ўзбек

Марш

ШИНОС ШАВЕД

**Оҳангсоз оҳанг
месозад.**

**Шоир шеър
менависад.**

**Сароянда суруд
мехонад.**

**Навозанда оҳанг
менавозад.**

Гўш мекунем

СУРУДИ ШОДӢ

Шўх

Оҳанги халқӣ

The image shows a musical score for a song. It consists of six staves of music written in a single system. The key signature is three sharps (F#, C#, G#), and the time signature is 6/8. The first staff begins with a treble clef and a common time signature. The melody is written on a single line. The second staff continues the melody. The third staff introduces a harmonic accompaniment with chords. The fourth staff continues the accompaniment. The fifth staff continues the accompaniment. The sixth staff concludes the piece with a double bar line and repeat dots.

**ҲАНГОМИ СУРУДҲОНӢ БА ДУРУСТ
ВА ФАҲМО ТАЛАФФУЗ КАРДАНИ
КАЛИМАҲО ЭЪТИБОР ДИҲЕД.**

БАРФИ АВВАЛ (БИРИНЧИ ҚОР)

Шеъри **Р.Толиб**

Оҳанги **Н.Норхўҷаев**

Эй қор, шодсан бунча ҳам,
Ахир эриб кетасан.
Вой, вой, вой, вой.

Мен сизларга бир олам
Қувонч бериб кетаман.
Ҳой, ҳой, ҳой, ҳой.

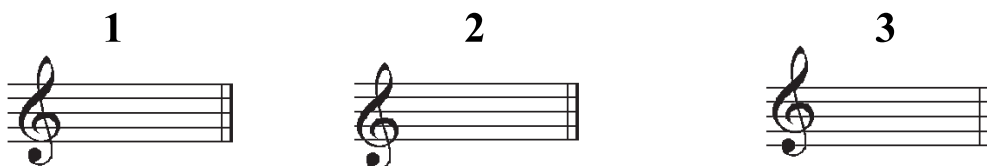
СУПОРИШҲО БАРОИ МУСТАҲҚАМКУНӢ

Бо диққат гӯш кунед ва ёбед:

Омӯзгор аз ду мисоли поёнӣ
кадомашро гуфт?

Калиди Сол дар кучо дуруст
навишта шудааст?

Нотаи Сол дар кучо дуруст
навишта шудааст?

**СУРУД АЗ КАЛИМА ВА ОҲАНГ
ИБОРАТ АСТ. КАЛИМА БО
ҲАРФҲО, ОҲАНГ БОШАД, БО
НОТАҲО НАВИШТА МЕШАВАД.**

Музикӣ шунавед

ПИАНИНО

Шеъри М.Зайниддинова

Оҳанги Ҷ.Наҷмиддинов

Шўх (раксӣ)

До, ре, ми, фа, сол, ля, си мак-таб пи- а- ни- но- си.

Кла- ви- ши оқ- қо-ра ҳа- ва-синг ке-лар қа- ра.

Бир, икки, уч, ўнг оёқ,
Оҳангга солинг қулоқ.
Янгроқ куйга жўр бўлиб
Қўшиқ айтамыз қувноқ.

**Бо ёрии падару модар ва бародару
хоҳаратон аз ёд кунед**

ИДАТ МУБОРАК

Шеъри **Н.Назирӣ**

Оҳанги **Х.Абдуллоев**

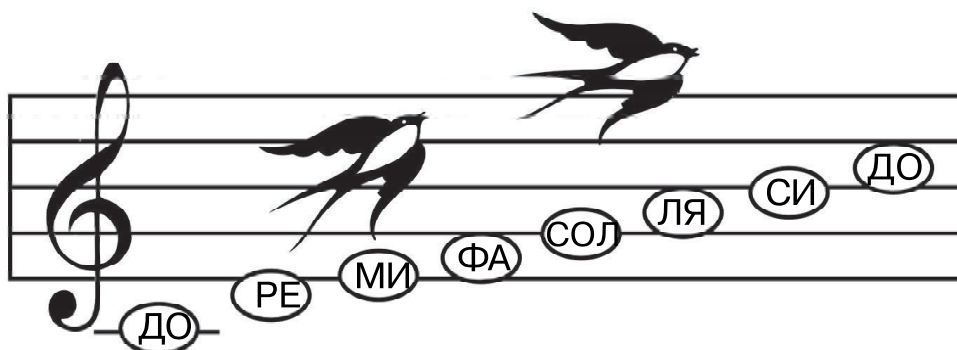
Эй модари ман,
Бахти ҷавонам,
Номи хуши ту
Вирди забонам.

Меҳри ту доим
Дар ҷисму ҷонам,
Идат муборак!
Идат муборак!

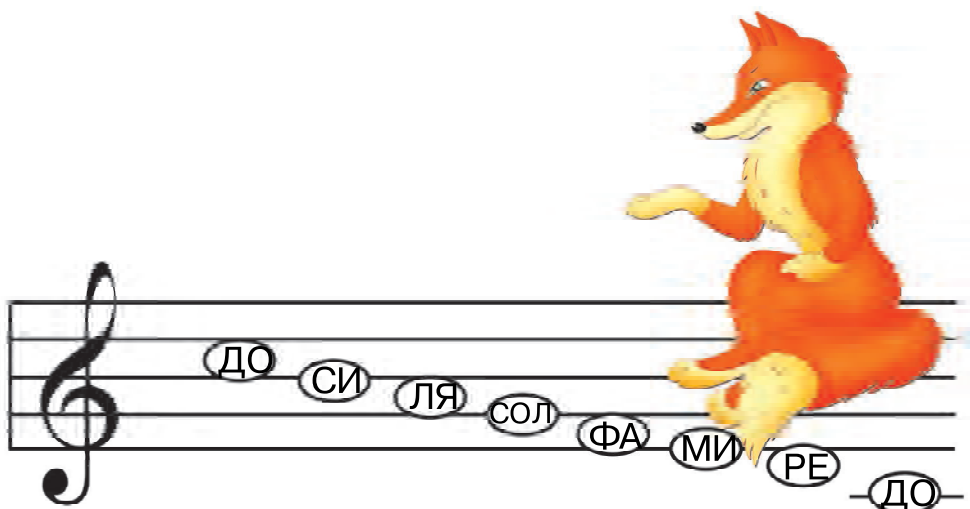
Ман дар бари ту
Аз хурдӣ растам,
Меҳри дили худ
Бар ту бубастам.

Фарзанди дилбанд
Баҳри ту ҳастам.
Идат муборак!
Идат муборак!

**ОВОЗҲОИ МУСИҚӢ БО НОМҲОИ
ЗЕРИН НАВИШТА МЕШАВАНД:
ДО-РЕ-МИ-ФА-СОЛ-ЛЯ-СИ**

**ПАСТУ БАЛАНДШАВИИ
НОТАҲОИ ОВОЗ (ОВОЗҚАТОРҲО)**

Гўш мекунем

УСУЛҲОИ ДОЙРА

Оҳанги халқӣ

Шўх (рақсӣ)

**Бо ёрии падару модар ва бародару
хоҳаратон аз ёд кунед**

БОРОНАК

Шеъри **Ҷ.Ҳошимӣ** Оҳанги **Қ.Яҳёев**

Чак-чак борон меборад,
Моро шодон медорад, мефорад!
Оби борон роҳатбахш,
Савти борон чак-чак.

Чак-чак, чак-чак, чак-чак, чак,
Чак-чак, чак-чак, чак-чак, чак.

Тоза шӯяд гулҳоро,
Боғу дашту саҳроро,
Борон равшан гардонад
Ҷону дилҳои моро!

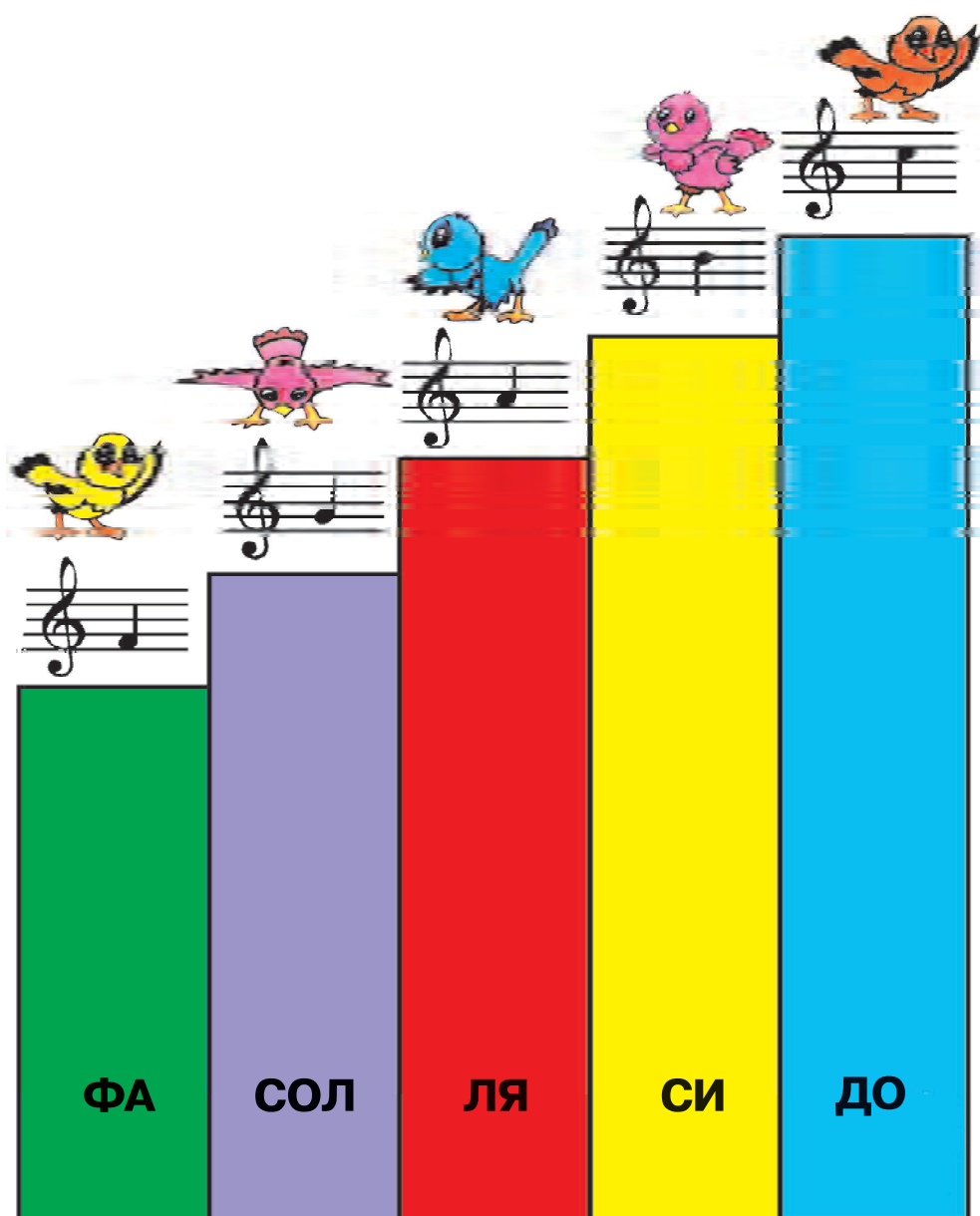
Чак-чак, чак-чак, чак-чак, чак,
Чак-чак, чак-чак, чак-чак, чак.

Борад, то гулҳо рӯянд,
То духтарҳо сар шӯянд,
То бачаҳо гул чинанд,
То модарҳо гул бӯянд!

**БАЛАНД ВА ПАСТШАВИИ
ОВОЗҲОРО ДАР ШАКЛИ
ЗИНАЧАҲО ТАСВИР КУНЕД.**

Номи овозхоро аз чап ба рост
ва аз рост ба чап гуфтанро ёд
гиред.

Гўш мекунем

ЧАМАНДА ГУЛ

Суруди халқи ўзбек

Тезтар

Ча- ман- да гул о- чи- либ- ди (я) чак- канг- га тақ,
чак- канг- га! Ча- ман- да гул о- чи- либ- ди (я)
чак- канг- га тақ, чак- канг- га. Қо- шинг- ни қо-
ра- қил- ган, (эй) Боғ- да- ги ўс- ма- ми- кан (эй!)
Ча- ман- да гул о- чи- либ- ди (я) чак- канг- га тақ,
чак- канг- га! Ча- ман- да гул о- чи- либ- ди (я)...

Бо ёри падару модар ва
бародару хоҳаратон аз ёд кунед
Гўш мекунем
АЛИФБОИ МУСИҚӢ

Шеъри **Н.Бақозода** Оҳанги **Ҷ.Охунов**

Шўх

Но- ми ҳар-фи А- лиф-бо- А, Б, В, Г,

Д, Е, Ё... Но-ми ҳар-фи му- си- қӣ- До, Ре, Ми

Фа, Сол, Ля Си. Ҳар ка- до- ме- як са- до,

як о- во-зу як на- во: До Ре, Ми, Фа,

Сол, Ля, Си, Си, Ля, Сол, Фа, Ми, Ре, До.

Номи ҳарфи Алифбо –

А, Б, В, Г, Д, Е, Ё...

Номи ҳарфи мусиқӣ –

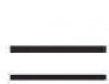
До, Ре, Ми, Фа, Сол, Ля, Си.

Ҳар кадоме – як садо,

Як овозу як наво:

До, Ре, Ми, Фа, Сол, Ля, Си,

Си, Ля, Сол, Фа, Ми, Ре, До.

НОТАИ ПУРРА

НОТАИ
НИСФИХО

НОТАИ
ЧОРЯКИХО

НОТАИ
ҲАШТЯКИХО

Гўш мекунем

«ТУ-ТУ-ТУ-ТУ, МУРҒОНИ МАН»

Шеъри **А.Қодирӣ**

Оҳанги **Ҷ.Охунов**

Биёед мурғони ман,
Мурғони чаққони ман.

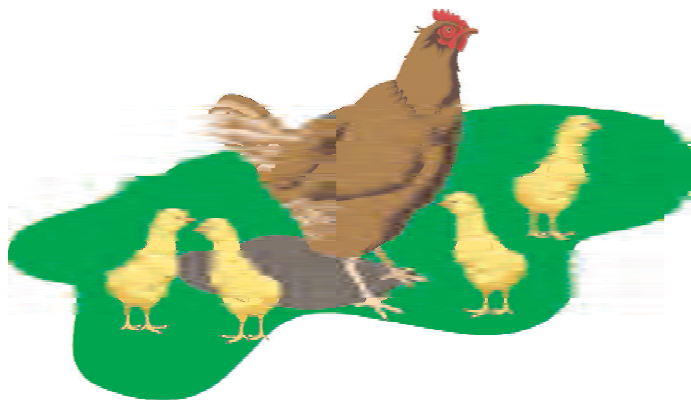
Ту-ту-ту-ту-ту-ту-ту.

Биёед, ба лаби чў, биёед ба шумоён.
Медиҳам ман обу дон.

Ту-ту-ту-ту-ту-ту-ту.

Шикамҳотон, ки сер шуд,
Ба катак дароед зуд.

Ту-ту-ту-ту-ту-ту-ту.

Бо ёри падару модар ва бародару
хоҳаратон аз ёд кунед

ДИЛОРОМНИНГ ҚЎШИФИ

Шеъри **И. Дониш**
Оҳанги **Д.Омонуллоева**

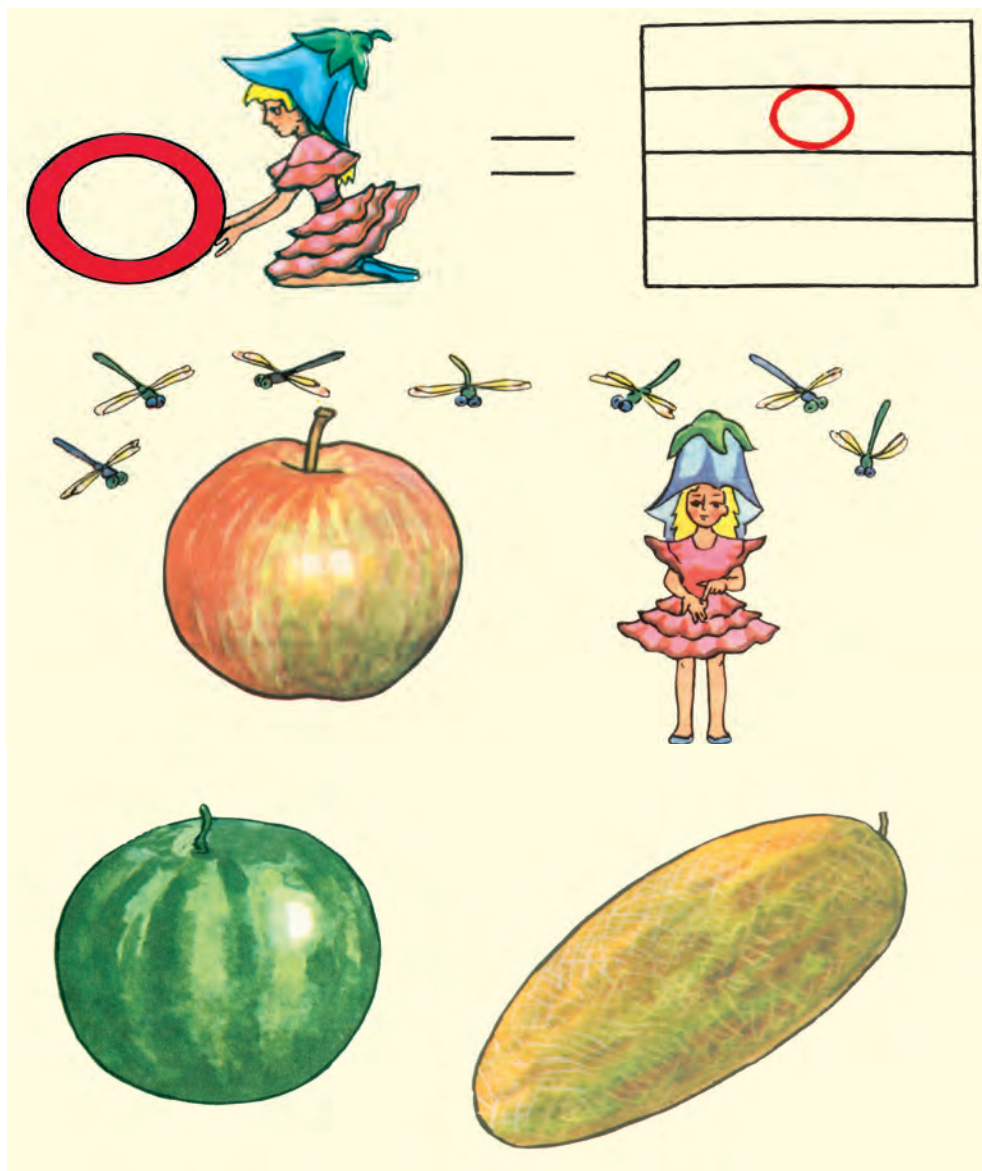
Қувноқ, хушовоз,
Жажжи Дилором.
Қўшифи дилга
Бахш этар ором.

Аям ва дадам
Бўлсинлар бардам,
Дунё тургунча
Турсинлар ҳар дам.

ДАРОЗУ КЎТОҲШАВИИ ОВОЗҲО

Нотаи пурра

Нотаи пурраро ба меваҳои пурра монанд кардан мумкин аст.

ҚУЁНИМ (ХАРГЎШАМ)

Саросема нашуда Рақси халқи ўзбек

Қу- ё- ним, қу-, ё- ним, ни- ма, бўл- ди

Ка- сал- га ўх- шаб ў- ти- риб- сан?

Тур ўр- нинг- дан- ўй- наб бер,

Хоҳ- ла- га- нинг- ни тан- лаб бер.

Қуёним, қуёним, нима бўлди,
Касалга ўхшаб ўтирибсан?
Тур ўрнингдан, ўйнаб бер,
Хоҳлаганингни танлаб бер.

**Бо ёрии падару модар ва бародару
хоҳаратон аз ёд кунед**

СЕҲРЛИ ДУНЁ

Шеъри **Н. Аҳмедова** Оҳанги **Х.Ҳасанова**

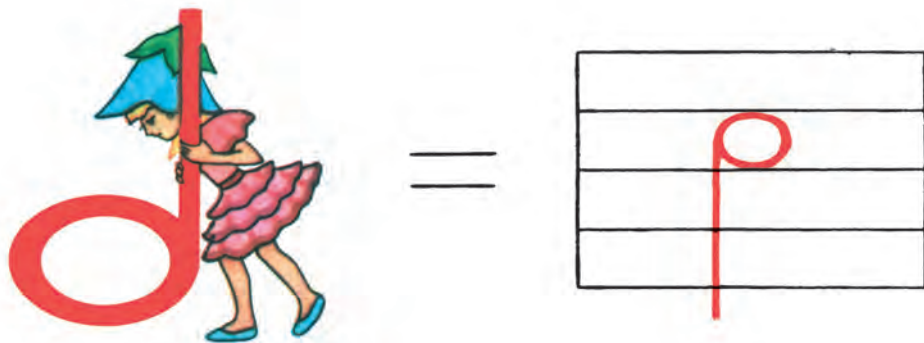
Дилда орзулар,
Куйлаймиз жўшиб.
Қувонч, шодликни
Куйларга қўшиб.
Болалик гулдир
Бу гўзал чаманда.
Яшаймиз яйраб
Энг бахтли Ватанда.

Н а қ а р о т :

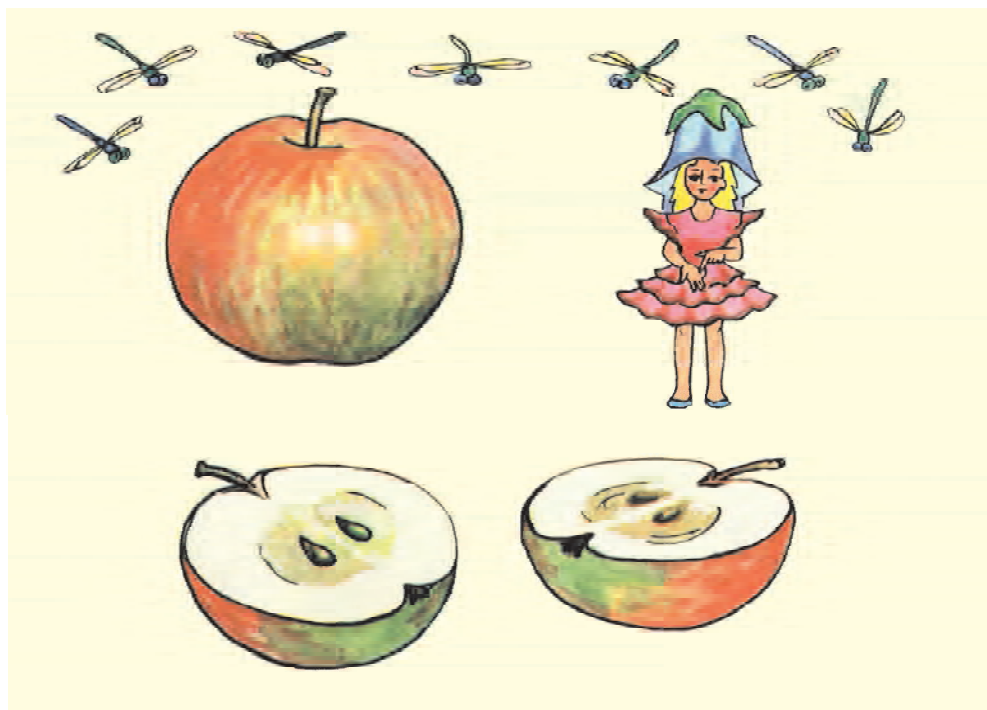
Куйлар олам
Сочиб зиё.
Чорлар ҳар дам
Бу сеҳрли дунё.

Нотай нисфиҳо

Аз ду як қисми нотай пурра нисф мешавад.

Агар аз миёни себ бурида шавад, дуто ҳиссаи баробари нимпалла ҳосил мешавад.

Гүш мекунем

БОБОҚ ХҰРОЗ

Шеъри **П.Мўъмин**
Шўх

Оҳанги **Н.Норхўцаев**

Бо-боқ хў-роз, бо-боқ хў-роз, То- жи қи-зил
та-роқ хў-роз. Бо-боқ хў-роз, бо-боқ хў-роз,
То- жи қи-зил та-роқ хў-роз.
Ду- ми га- жак, ю- рар сер- гак,
Ду- ми га- жак, ю-рар сер-гак, Хўп ке-лиш-ган,
бў-йи да- роз, Бо-боқ хў- роз...

**Бо ёрии падару модар ва бародару
хоҳаратон аз ёд кунед**

ШУДРИНГ

Шеъри **Қамбар Ота** Оҳанги **Н. Норхўҷаев**

Қатра-қатра митти жонсан,
Ҳиммати зўр паҳлавонсан.
Тунда чангни қувиб чиқдинг,
Майсаларни ювиб чиқдинг.

Нақарот:

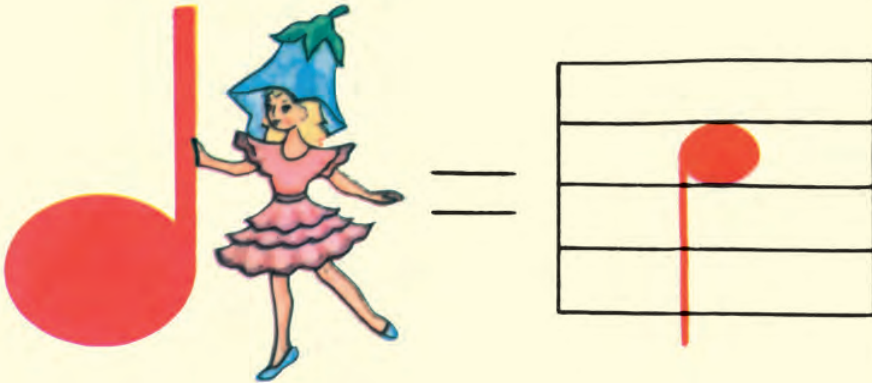
Олмос шудринг, толмас шудринг.
Шудринг, шудринг.

Ҳар бир қатранг сеҳрга кон,
Муруввату меҳрга кон.
Сенда аксин кўрар жаҳон,
Тизимларинг маржон-маржон.

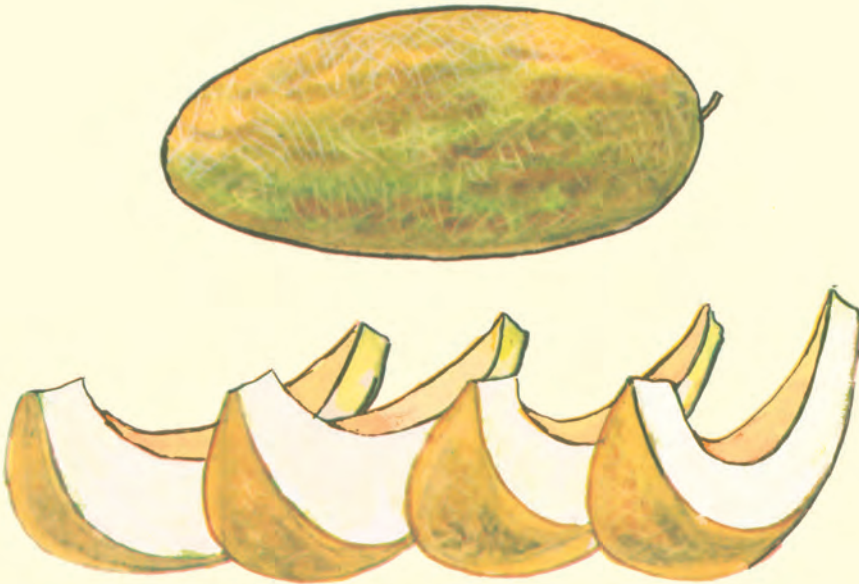
Нақарот:

Олмос шудринг, толмас шудринг.
Шудринг, шудринг.

Нотай чорякӣ

Аз чор як қисми нотай пурра
чорякӣ мешавад.

**Агар харбузаро ба чор
қисм ҷудо кунем, ҳар як
қисми он чорякӣ мешавад.**

Гўш мекунем

ЛАВЛАГИ (Лаблабу)

Шеъри П. Мўъмин

Оҳанги Д. Омонуллоева

Тези миёна

Лав-ла-ги-ю, лав-ла-ги, ер-ни ас-та кав-ла-гин.

Мўл бў-либ-ди ҳо-си-ли, аъ-ло э- кан қи-зи- ли,

Ло- ла- га ўх- шар, қип-қи-зил ран-ги.

Худ-ди бў-ял-ган-дай яп-ян- ги... ги.

Лавлагию лавлаги,
Ерни аста кавлагин.
Мўл бўлибди ҳосили,
Аъло экан қизили.

Лолага ўхшар,
Қип-қизил ранги.
Худди бўялгандай
Яп-янги.

Бо ёри падару модар ва бародару хоҳаратон аз ёд кунед

БУҒДОЙ (Гандум)

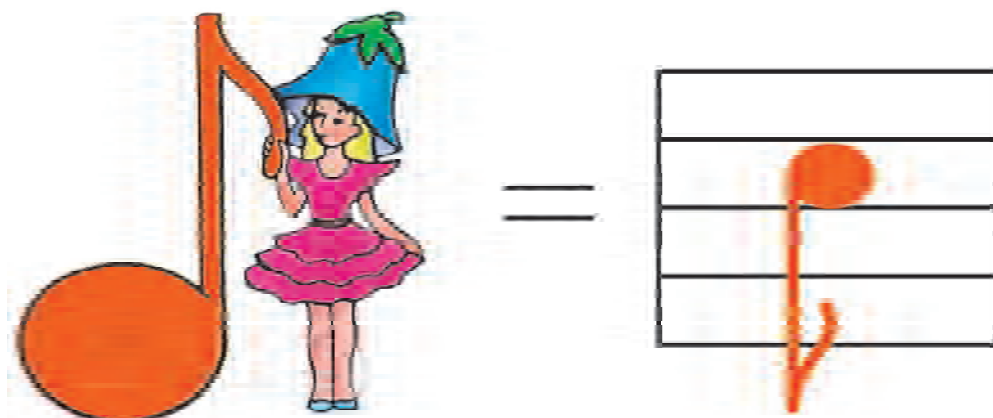
Шеъри **Р. Толиб** Оҳанги **Д. Омонуллоева**

Эккан эдим,
Кўкат бўлди, дон бўлди.
Пишгандан сўнг
Оппоққина нон бўлди.

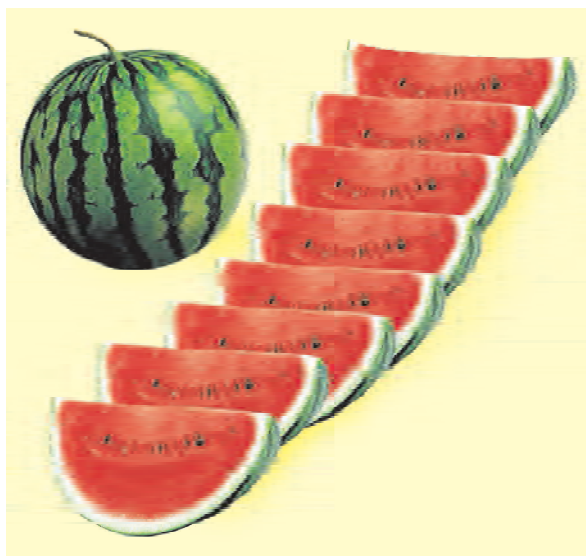
Элим бой, элим бой,
Нимага бой?
Элим бой, элим бой,
Экар буғдой.

Нотай ҳаштякӣ (нимчоряк)

Аз ҳашт як қисми нотаи пурра
ҳаштякӣ мешавад.

Агар тарбузро ба ҳашт қисм
ҷудо кунем, ҳар як қисми
он ҳаштякӣ (нимчоряк)
мешавад.

Такрор кунед

Номи нотаҳоро гӯед

Қисмҳои нотаҳоро оё дар ёд доред?

Инҳо ба кадом намуди нота ва овозҳо тааллуқ доранд?

Ин овози дар овозқатор нарасидаро, овоз бароварда пурра гардонед:

ОҲАНГСОЗОН

**ТЎЛҚИН
ТОШМАТОВ**

**ГАФУР
ҚОДИРОВ**

**ДОНЇ
ЗОКИРОВ**

**ФАТТОҲ
НАЗАРОВ**

РЕБУС

Калимаҳои зеринро муайян кунед:

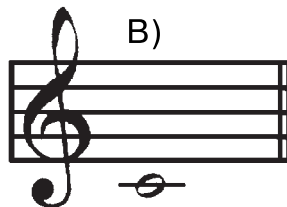
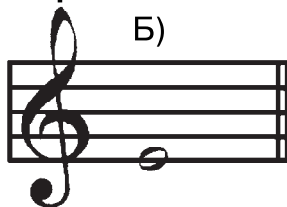
- ниш	- корд	- сол	- лак
- шумор	венти-тор	- пар	- вул
- но	- тора	- хӯрда	- нома
- росот	- жа	- зиш	- стон

+ =

СУПОРИШҶО БАРОИ МУСТАҲКАМКУНИ

1. Нотаи «До» – ро ёбед.

2. Дар кадом қатор, қатори овоз дуруст навишта шудааст?

A) до, ре, ми, сол, фа, ля, си, до;

Б) до, ми, ре, фа, сол, ля, си, до;

В) до, ре, ми, фа, сол, ля, си, до.

3. Нотаи «ФА» – ро ёбед.

4. Овози аз ҳама баландро ёбед:

Худатон ёбед

1. Асари мусиқиро чӣ тавр шунавидан лозим?

- А) паст ҳарф зада шунавидан лозим;
- Б) мағал набардошта шунавидан лозим;
- В) хомӯш истода, бо диққат шунавидан лозим.

2. Дар дохили нотаи пурра чанд нотаи нисфиҳо ҳаст?

- А) 4-то нотаи нисфиҳо;
- Б) 2-то нотаи нисфиҳо;
- В) 6-то нотаи нисфиҳо.

3. Чандто нотаи чорякӣ ба як нотаи пурра баробар аст?

- А) 2-то нотаи чорякӣ;
- Б) 8-то нотаи чорякӣ;
- В) 4-то нотаи чорякӣ.

4. Чандто нотаи чорякӣ ба нотаи нисфиҳо баробар аст?

- А) 4-то нотаи чорякӣ;
- Б) 2-то нотаи чорякӣ;
- В) 8-то нотаи чорякӣ.

5. Дар қатори овоз кадом нота афтида мондааст?

Рақсем, сароём, суруд хонем.

ВАТАН

Шеъри **М.Миршакар** Оҳанги **Ш.Соҳибов**

Миёна

Ва- тан аз дил - ҳо ме- ба- ро- рад ғам,
Ва- тан о- дам - ро ме- ку- над о- дам!

АЗИЗ БЎСТОН – ЎЗБЕКИСТОН

Шеъри **М.Мирзо** Оҳанги **Д.Омонуллоева**

Миёна

Бу дун-ё- да ча- ман- лар кўп. Бу дун- ё- да
ва- тан- лар кўп. Бар-ча-си- да яш- нар гул-лар
бар-ча- си- да яй- рар дил- лар

бар- ча- си- да яй- рар дил- лар

Ўз- бе- кис- тон, Ўз- бе-кис- тон, Ўз-бе-кис- тон.

ИДАТ МУБОРАК!

Шеъри **Н.Назирӣ** Оҳанги **Х.Абдуллоев**
Миёна

Эй мо-да - ри ман, бах-ти ҷа-во-нам,

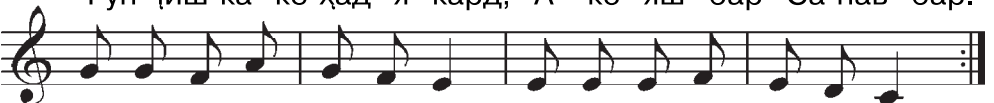
но- ми ху- ши ту- вир-ди за- бо- нам!

ГУНЧИШКАК

Шеъри **У.Раҷаб** Оҳанги **Я.Сабзанов**
Шўх

Гун-чиш-ка- ке ҳад- я кард, А- ко- яш бар Са-нав- бар.

Гун-чиш-ка- ке а- ло як, Зе- бо- ю хуш- бо- лу пар.

САЛОМ БЕРГАН БОЛАЛАР

Шеъри **П.Мўъмин** Оҳанги **Н.Норхўцаев**

Миёна

Са-лом бер-ган бо-ла-нинг ў-зи о-доб-ли,

Ку-либ тур-ган юз-ла-ри гў - ё оф-тоб-ли.

Са-лом бе-риш бу аъ-ло а-ло-мат, Са-лом бер-ган-лар

Бў-линг са-ло-мат. Са-лом бе-риш бу аъ-ло а-ло-мат,

Са-лом бе-ган - лар бў-линг са -ло - мат.

СЕҲРЛИ ДУНЁ

Шеъри **Н.Аҳмедова** Оҳанги **Х.Ҳасанова**

Миёна

Дил-да ор-зу-лар, куй-лай-миз жў-шиб.

Ку- вонч, шод-лик- ни куй- лар-га қў- шиб.

Бо- ла- лик гул-дир Бу гў- зал ча- ман- да.

Я- шай- миз яй- раб энг бахт-ли Ва- тан- да.

Куй-лар о-лам со-чиб зи-ё. Чор-лар ҳар дам бу

се- ҳр-ли дун-ё... Се - ҳр- ли дун- ё.

«ТУ-ТУ-ТУ-ТУ, МУРҒОНИ МАН»

Шеъри **А.Қодирӣ**

Оҳанги **Ҷ.Охунов**

Шўх

Би-ё-ед мур-ғо-ни ман, Мур-ғо-ни чақ-қо-ни ман.

Ту-ту-ту-ту-ту-ту-ту Би-ё-ед, ба-ла-би чў, Ту-ту-ту-ту-ту-ту-ту

би-ё-ед ба-ла-би чў Би-ё-ед ба шумо-ён, медиҳам ман о-бу дон.

Би-ё-ед ба шу-мо-ён медиҳам ман о-бу-дон. Шикамҳотон кӣ сер шуд,

ба ка-так да-ро ед зуд. Ши-кам ҳо-тон ки сер шуд,

ба ка-так да-ро- ед зуд. Ту- ту-ту- ту- ту- ту- ту.

ШУДРИНГ

Шеъри **Қамбар Ота** Оҳанги **Н.Норхўҷаев**

Оҳи́ста

Қат- ра, қат-ра мит-ти жон- сан, Ҳим-ма- ти зўр

паҳ-ла- вон-сан. Тун-да чанг-ни ку- виб чиқ- динг,

Май-са- лар- ни ю- виб чиқ- динг Ол- мос шуд-

ринг, Тол-мас шуд-ринг шуд- ринг шуд- ринг.

МАН ВАТАН ДОРАМ

Шеъри **Ҷ.Кувноқ**

Оҳанги **Н.Норхўҷаев**

Миёна $\text{♩} = 88$

Ман Ва-тан до-
рам, ди-гар дун - ё ба ман дар-кор
не-ст, Хо - ки он ган -
ҷест, ки дар ҳеч, як бо-зор
не-ст, Дил - на - до - рад
дар ба- раш, ҳар ки Ва-тан - ро тарк кард,
Бар - ги хушк аф - тад зи шох, ин кор-ро ин-
кор не-ст.
Ман Ва-тан-ро дар ди-лу дар ди-да-ам чо кар-

да - ам, Шаш- я- ки рў- и за- мин - ро
хеч, кун - чи тор нест. Ман Ва - тан - ро
дар ди-лу дар ди-да-ам чо кар - да - ам,
Шаш - я - ки рў- и за - мин - ро хеч, кун - чи
тор нест.

БУҒДОЙ

Шеъри **Р. Толиб** Оҳанги **Д. Омонуллаева**
Оҳиста

Э- кан э-дим, кў-кат бўл-ди, дон бўл-ди,
дон бўл-ди. Пиш-ган-дан сўнг оп-поқ-қи-на
нон бўл-ди, нон бўл-ди. Э- лим бой,
э- лим бой, ни-ма-га бой?
Э- лим бой, э- лим бой, э- кар буг-дой.

МУНДАРИЧА

Қоидаҳои сурудхонӣ.....	5
Азиз бўстон – Ўзбекистон. Шеъри М.Мирзо. Оҳанги Д.Омонуллоева.....	6
Дуруст талаффуз кардани овозхоро меомўзем.....	7
Дўлонча. Оҳанги халқӣ.....	8
Олма. Шеъри П.Мўъмин. Оҳанги Д.Омонуллоева.....	9
Бо асбобҳои миллии мусиқӣ шинос шавед.....	11
Марши роҳгардӣ. Оҳанги Ф.Назаров	12
Ватан. Шеъри М.Миршакар. Оҳанги Ш.Соҳибов.....	13
Чӣ хел овозхоро медонед?.....	14
Полкаи Андиҷон. Оҳанги халқӣ	15
Салом берган болалар. Шеъри П.Мўъмин. Оҳанги Н.Норхўчаев.....	16
Овозҳои мусиқӣ баланд, паст ва дар баландии яхела мешавад.....	17
Оқ теракми, кўк терак? Шеъри Х.Қайюмов. Оҳанги А.Мансуров.....	18
Ман Ватан дорам. Шеъри Ч.Қувноқ. Оҳанги Н.Норхўчаев.....	19
Қари наво. Оҳанги халқӣ ўзбек	21
Иди Алифбо. Шеъри П.Мўъмин. Оҳанги Д.Омонуллоева	22
Калиди скрипка.....	23
Сарбозча (Бухороича) Оҳанги халқӣ ўзбек.....	24
Шинос шавед.....	25
Суруди шодӣ. Оҳанги халқӣ.....	26
Барфи аввал. Шеъри Р.Толиб. Оҳанги Н.Норхўчаев.....	27
Супоришҳо барои мустаҳкамкунӣ.....	28
Пианино. Шеъри М.Зайниддинова. Оҳанги Ч.Наҷмиддинов.....	29
Идат муборак! Шеъри Н.Назирӣ. Оҳанги Х.Абдуллоев.....	30
Овозҳои мусиқӣ бо номҳои зерин навишта мешаванд.....	31
Усулҳои дойра.....	32
Боронак. Шеъри Ч.Ҳошимӣ. Оҳанги Қ.Яҳёев.....	33
Баланд ва пастшавии овозхоро дар шакли зиначаҳо тасвир кунед.....	34
Чаманда гул. Оҳанги халқӣ ўзбек	36
Алифбои мусиқӣ. Шеъри Н.Бақозода. Оҳанги Ч.Охунов.....	37
«Ту-ту-ту-ту, мурғони ман». Шеъри А.Қодирӣ. Оҳанги Ч.Охунов.....	39
Дилоромнинг кўшиғи. Шеъри И. Дониш. Оҳанги Д.Омонуллоева.....	40
Дарозу кўтоҳшавии овозҳо. Нотаи пурра.....	41
Кўёним. Рақси халқӣ ўзбек.....	42
Сеҳрли дунё. Шеъри Н.Аҳмедова. Оҳанги Х.Ҳасанова.....	43
Нотаи нисфиҳо.....	44
Бобоқ хўроз. Шеъри П.Мўъмин. Оҳанги Н.Норхўчаев.....	45
Шудринг. Шеъри Қамбар Ота. Оҳанги Н.Норхўчаев.....	46
Нотаи чорякӣ.....	44
Лавлаги. Шеъри П.Мўъмин. Оҳанги Д.Омонуллоева.....	48
Бўғдой. Шеъри Р.Толиб. Оҳанги Д.Омонуллоева.....	49
Нотаи ҳаштакӣ (нимчоряк).....	50
Оҳангсозон.....	52
Ребус.....	53
Супоришҳо барои мустаҳкамкунӣ.....	54
Худатон ёбед.....	55
Рақсем, сароём, суруд хонем.....	56–62

HAMIDULLA NURMATOV, NADIM NORXO‘JAYEV

MUSIQA

1-sinf uchun darslik

Qayta ishlangan 16-nashri

(Tojik tilida)

Муҳаррир *О.Камолов*

Мутарчим *Ҷ.Эшонқулов*

Муҳаррири бадеи *Ш.Мирфаёзов*

Муҳаррири техники *Е.Корягина*

Саҳифабанди компютери *З.Алиева*

Литсензияи нашриёт АИ № 290. 04.11.2016

Ба чопаш 7-уми июн соли 2017 иқозат дода шуд.

Андозаи 70x100 $\frac{1}{16}$. Гарнитурани Прагматик. Ба усули офсет чоп гардидааст.

Ҷузъи шартии чопи 5,16. Ҷузъи нашриву ҳисоби 6,5.

Адади нашр 5053 нусха. Супориши .

Дар Хонаи эҷодии табъу наشري ба номи Фафур Фуломи
Оҷонсии матбуот ва иттилооти Республикаи Ўзбекистон
100128. Тошканд, кўчаи Лабзак, 86 чоп шудааст.

www.gglit.uz

info@gglit.uz